

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Історичний факультет

Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

 Ольга ВІННІЧУК
“26” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етикет і культура спілкування в молодіжному середовищі

для підготовки фахівців *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти* за освітньою професійною програмою Політологія, Середня освіта (Історія) спеціальності *052 Політологія, 014.03 Середня освіта (Історія та правознавство)*

галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки, 01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *українська*

2024 -2025 навчальний рік

Розробники програми: Тетян СУЛЯТИЦЬКА, кандидат філософських наук,
доцент, доцент кафедри політології та філософії

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 8 від 26 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програм   Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Етикет та культура спілкування в молодіжному середовищі» є засвоєння студентами основних теоретичних підходів до вивчення проблем комунікації та спілкування, формування навичок аналізу смислів та змісту комунікаційних актів, навиків розпізнання невербальної сигналізації та емоцій співбесідника, навиків збереження комунікативної рівноваги та ефективності ділової комунікації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етикет та культура спілкування в молодіжному середовищі» є :

- оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в даній сфері практичної діяльності;
- розкрити взаємозв'язки міжособистісного спілкування з іншими формами комунікативних процесів;
- характеризувати міжособистісну комунікативну взаємодію у зв'язку з цілями та мотивами комунікантів, ставленням один до одного, сценаріями спілкування;
- характеризувати особливості розуміння комунікантами один одного;
- формування у студентів навичок аналізу смислів за змісту повідомлень та діалогів у комунікативних актах навичок;
- розкрити особливості використання психологічних знань про комунікативні процеси у формуванні комунікативної компетентності, навичок рефлексії та емпатії, ефективної комунікації;
- накреслити шляхи формування культури спілкування, становлення та самовдосконалення індивідуального стилю спілкування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути наступні знання, уміння та навички:

- система знань і уявлень про закономірності і принципи спілкування, педагогічної комунікації, способи управління індивідумом і групою та вміння використовувати їх в своїй професійно-педагогічній та науковій діяльності;
- знання про типові способи професійної комунікації, типові причини виникнення конфліктних ситуацій;
- знання про основні засоби професійно-педагогічної комунікації, їх різновиди, способи та умови використання;
- уміння будувати взаємовідносини з колегами, студентами, володіння культурою педагогічного мислення, мовлення, спілкування, комунікації;
- уміння використовувати в своїй професійно-педагогічній діяльності різні засоби організації комунікативної взаємодії;
- уміння вирішувати педагогічні конфлікти та запобігати їх виникненню.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
--------------------------------	---

	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2024-2025	2024-2025
Семестр вивчення	4	3-4
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	20	6
Практичні заняття		
Семінарські заняття	20	6
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни. Навчальна дисципліна належить до вибіркових освітніх компонентів.

4. Передумови для вивчення дисципліни:

Пререквізити курсу: вивчення дисципліни базується на знаннях студентів, отриманих у результаті опанування суспільних предметів в закладах загальної середньої освіти.

Кореквізити курсу: історія та культура України, психологія, публічна політика, соціологія.

5. Програмні компетентності навчання

Загальних компетентностей (ЗК):

Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. Опанування базових методів загальної педагогіки у професійній діяльності. Володіння основами української мови та професійного спрямування. Філософське вивчення мистецтва і формування критичних суджень про мистецтво.

Дослідження основних аспектів культури спілкування та етикету, а саме стилів мови і мовлення, нормативності, двомовності спілкування, поведінки у стандартних етикетних ситуаціях. Знання про закони і різновиди мислення, способи пізнання та умови істинності знань і суджень. Дослідження та розгляд комунікації як мовленнєвої діяльності. Дослідження уявлень про природні системи (етика землі) та правила взаємодії з ними. Оволодіння всіма необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, передбаченими освітньо-професійною програмою

6. Очікувані результати навчання з дисципліни відповідно до ОП:

Програмні результати навчання:

Вміння застосовувати знання з української мови та професійного спрямування на практиці. Практично застосовувати знання з естетики, етикету та культури спілкування у професійній діяльності

7. **Засобами діагностики** результатів навчання є опитування, презентація виконаних завдань (зокрема, тестових, проблемно-пошукових), написання есе, виконання завдань самостійної роботи та їх захист, модульна контрольна робота (тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування).

8. Програма навчальної дисципліни

Денна здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття етики та етикету. Поняття спілкування	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Зовнішній вигляд та імідж сучасного фахівця	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Індивідуально-діалогове спілкування	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Етикет невербального спілкування. Етикет телефонного спілкування	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Етика і культура поведінки педагогів їх взаємини зі студентами / учнями	12	2	-	-	-	8
Тема 6. Етикет публічного виступу перед аудиторією	12	2	2	-	-	8
Тема 7. Організація та проведення ділових прийомів	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Особливості ділового	12	2	2	-	-	8

спілкування та етикету в різних країнах						
Тема 9. Культура одягу та етикет гостинності	12	2	2			8
Тема 10. Формальні та неформальні стосунки з колегами, підлеглими, керівниками.	12	2	2			8
Разом годин	120	20	20	-	-	80

Заочна здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття етики та етикету. Поняття спілкування	12	1	1	-	-	10
Тема 2. Зовнішній вигляд та імідж сучасного фахівця	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Індивідуально-діалогове спілкування	12	1	1	-	-	10
Тема 4. Етикет невербального спілкування. Етикет телефонного спілкування	12	1		-	-	11
Тема 5. Етика і культура поведінки педагогів їх взаємини зі студентами / учнями	12	1	1-	-	-	10
Тема 6. Етикет публічного виступу перед аудиторією	12	1	1	-	-	10
Тема 7. Організація та проведення ділових прийомів	12		1	-	-	11
Тема 8. Особливості ділового спілкування та етикету в різних країнах	12		1	-	-	11
Тема 9. Культура одягу та етикет гостинності	12	1				11
Тема 10. Формальні та неформальні стосунки з колегами, підлеглими, керівниками.	12	1	1			10
Разом годин	120	8	8	-	-	104

9. Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Форми поточного оцінювання: *під час семінарських занять* (опитування (індивідуальне, фронтальне, ущільнене, вибіркоче), взаємоопитування, обговорення проблемно-пошукових питань, перевірка виконаних усних завдань, зокрема тестових, написання есе, підготовка презентацій, самоаналіз та ін.), *контроль за самостійною роботою* (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (проводиться у формі тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування)).

Форма підсумкового контролю: залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Підсумкова оцінка залік
45 балів	45 бали	10 балів	100 балів

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на семінарських заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.

2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання

		вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчопрофесійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної
		доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КІНУ імені Івана Огієнка» (нова редакція)

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компонента здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій формі (теоретичні 3 питання по 15 балів). Максимальна кількість балів за МКР – 45. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 28, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

1-3 питання (по 15 балів) МКР оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 14-15 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з дисципліни, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 11,5 - 13 б.	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Здобувач вищої освіти вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 9 - 11,4 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять та категорій з дисципліни; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі аргументувати власну позицію щодо зазначеної проблематики; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні

рівень менше ніж 9 б.	понять та категорій дисципліни, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач вищої освіти неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.
-----------------------	---

МКР 45 балів	«відмінно»	40 – 45 б.
	«добре»	34 – 39 б.
	«задовільно»	28 – 33 б.
	«незадовільно»	менше ніж 28 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи (філософське есе)

Есе оцінюється в 10-9 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; зазначена проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням політичних та спеціальних термінів, що мають відношення до теми есе; надана аргументація власної думки з опорою на історико-політичну традицію в контексті проблематики есе; есе повно розкриває заявлену тему.

Есе оцінюється в 8,9-7,5 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення зазначеної проблеми; тема розкрита з конкретним використанням історико-політичних та спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку політичних уявлень з проблематики есе; есе не містить відповіді на одне з питань плану есе або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 7,4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні історико-політичних та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку політичних уявлень з проблематики есе без теоретичного обґрунтування; есе не містить відповіді на два питання плану есе або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 5,9-0 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні або не розкрита взагалі; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; есе має реферативний характер без історико-політичного аналізу; містить історичне оповідання про представників політичної сфери чи політичні системи; есе є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Неформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти».

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

Під час відповіді на проблемно-пошукове питання (10 балів) враховуються критерії, визначені в оцінюванні самостійної роботи (есе).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення. **Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно
82-89	B (дуже добре)	25	добре
75-81	C (добре)	30	
67-74	D (задовільно)	25	задовільно
60-66	E (достатньо)	10	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом історичного факультету та з дозволу ректора університету.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

12. Рекомендована література

Основна:

- Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролесєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ :Видавництво Дух і Література, 2020. 600 с.
- Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Чуприк Н.В., Анохіна А.П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
- Козак Т.Б. Особливості комунікативної культури студентів вищих навчальних закладів України. Український смисл: наук. зб. / за ред. І.С. Попової. Дніпропетровськ: Ліра, 2012, №1. С. 137-143.
- Пантелюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.

Допоміжна Монографія, навчальні посібники, статті

- Комунікативна культура майбутнього фахівця: монографія / Катерина Галацин, Алла Хом'як. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. С. 132. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/51601682-e23a-451b-8249-4e6bc9528ee7/content>
- Культура мови : від теорії до практики: монографія / Л. Струганець, О.Бобесюк, О.Веремчук. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2015. 216 с.
- Ткач М.М. Українська звичаєва культура : монографія. Київ, Видавництво Ліра-К, 2018. 592 с.
- Мазуркевич О.П., Дячук В.П. Звичаєві норми етикету в традиційній культурі українців: навч. посіб. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 218 с.
- Лесько О.Й., Прищак М.Д., Залюбівська О.Б., Рузакова Г.Г. Етика ділових стосунків: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
- Зусін В.Я. Етика та етикет ділового спілкування: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
- Гах Й.М. Етика ділового спілкування: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
- Сулятицька Т.В. Формування риторичної культури особистості у закладах вищої освіти. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : зб. за підсумками звітної наук. конференції викладачів, докторантів і аспірантів : у 3-х томах. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2020, Вип. 19. Т. 1. С. 62-63.
- Сулятицька Т.В. Академічна культура як складова академічної доброчесності Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.11 – 11.12.2020) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2020. 127 с. https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2021/01/iiasc_academic_integrity_11_2020.pdf

Інтернетні ресурси

- <https://naurok.com.ua/prezentaciya-kultura-spilkuvannya-v-interneti-316600.html>
- <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82>
- <https://www.youtube.com/watch?v=GOtiXAYzvA>
- https://prometheus.org.ua/?utm_source=sendy&utm_medium=email&utm_campaign=email-header